

Service document

Stand van zaken invoering referentieniveaus taal en rekenen 2016

naar aanleiding van

Brief aan Tweede Kamer d.d. 11 november 2016¹

Rapportage referentieniveaus 2015-2016²

Op 11 november 2016 hebben de minister en de staatssecretaris van OCW een brief naar de Tweede Kamer gestuurd over de ontwikkelingen met betrekking tot de resultaten voor taal en rekenen in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. De resultaten in de brief zijn gebaseerd op de Rapportage referentieniveaus 2015-2016 van het College voor Toetsen en Examens. Deze rapportage is bijgevoegd bij de brief. Ook is bij de brief de rapportage gevoegd van de tweede tranche van het intensiveringstraject rekenen in het voortgezet onderwijs. In de brief wordt verder kort ingegaan op de voortgang van de acties uit de rekenagenda.

In dit document geven wij een samenvatting van de brief met betrekking tot de resultaten in het mbo en van de overige onderwerpen in de brief.

Resultaten taal en rekenen 2015-2016 in het mbo

Nederlandse taal mbo

Het 2F-niveau voor Nederlandse taal in mbo 2 en mbo 3 blijkt goed haalbaar. Uit de gegevens die zijn geregistreerd in BRON (van DUO) blijkt dat in mbo 2 van de gediplomeerde studenten 93% ten minste een 6 haalde voor het centraal examen en in mbo 3 was dat 94%. Voor mbo 4 komt dit percentage op 82%. Voor het instellingsexamen wordt door een nog hoger percentage studenten een voldoende behaald. In BRON worden alleen de definitieve resultaten opgenomen, dus de resultaten na eventuele herkansingen. In onderstaande tabellen worden de cijfers weergegeven van de centrale examens voor het hele studiejaar 2015-2016.

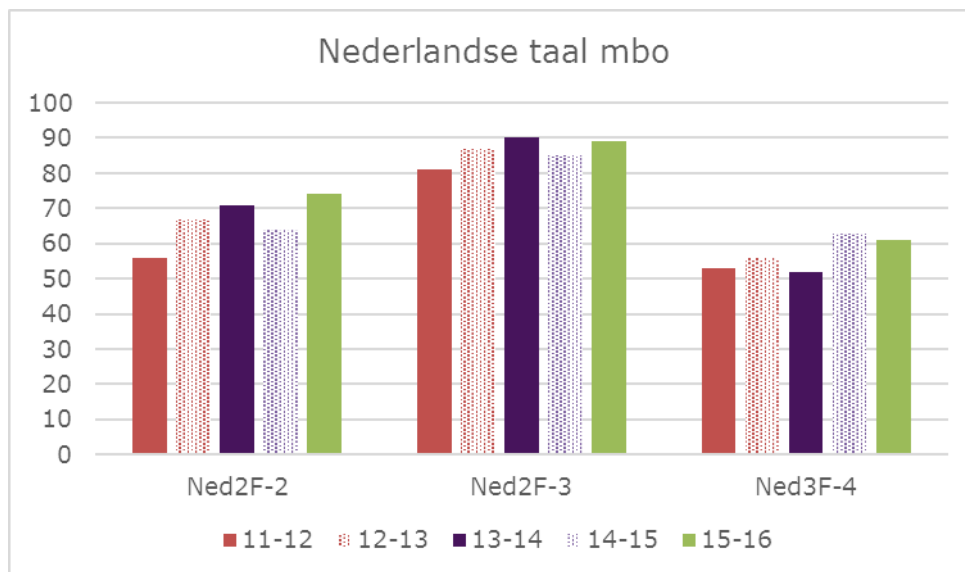
Uit de resultaten van de afzonderlijke examens, op basis waarvan de resultaten ook over de jaren heen vergeleken kunnen worden, blijkt dat er ten opzichte van het studiejaar 2014-2015 voor mbo 2 en mbo 3 een stijging in resultaten is waar te nemen. Het behalen van het niveau Nederlandse taal 3F blijkt voor de mbo 4 studenten nog een uitdaging. Wel is het resultaat in de laatste twee jaren hoger dan de jaren ervoor, toen het examen nog niet meetelde voor diplomering.

¹ <http://www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl/steunpuntmbo/download/common/2016-11-11-service-document-bij-brief-ocw-november-2016.pdf>

² <http://www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl/steunpuntmbo/download/common/rapportage-referentieniveaus-cvte-2015-2016.pdf>

Grafiek 1: Het gemiddeld percentage voldoende centraal examen Nederlandse taal per studiejaar, per niveau.

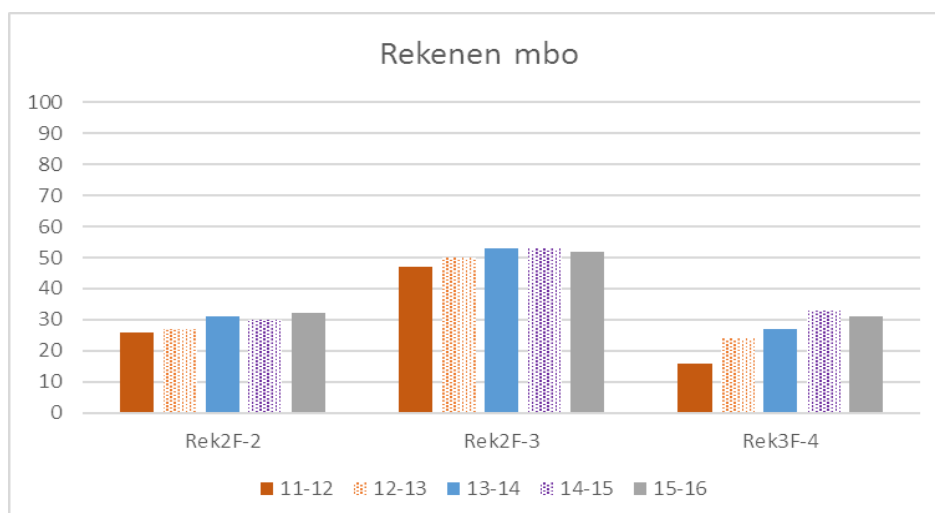
Rekenen mbo

Voor mbo 4 was het studiejaar 2015-2016 het eerste jaar dat deelname aan het centraal examen 3F verplicht was, hoewel de hoogte van het resultaat voor studenten nog geen invloed had op diplomering. Het gemiddelde cijfer voor rekenen van de gediplomeerden ligt volgens de BRON-gegevens op 5,5 en 48% heeft een voldoende behaald. De BRON gegevens gaat zoals eerder gemeld alleen over de eindresultaten.

Voor mbo 2 en mbo 3 was het 2F examen nog een pilotexamen. Uit de resultaten blijkt voor deze groep dat er nauwelijks een ontwikkeling te zien is. Voor mbo 2 studenten kan het rekenexamen 2A uitkomst bieden.

Hoewel er hard wordt gewerkt aan het verbeteren van het rekenonderwijs, laten de resultaten zien dat er nog werk te doen is om ervoor te zorgen dat de rekenvaardigheid van alle studenten op orde komt.

Grafiek 2: Het gemiddeld percentage voldoende rekenen per studiejaar, per niveau. Het betreft de resultaten van alle afnames.

✚ Engels mbo 4

In mbo 4 is in het studiejaar 2015-2016 voor het eerst een pilotexamen Engels afgenomen op niveau B1 onder een deel van de studenten. Uit de afname van het pilotexamen blijkt na internationaal onderzoek dat de cesuur die is toegepast hoger heeft gelegen dan passend bij het niveau B1. Als de daadwerkelijke B1-cesuur was toegepast zou 87% van de studenten dit niveau hebben behaald. Hieruit blijkt dat het B1-niveau voor studenten goed haalbaar is. Vanaf studiejaar 2016-2017 wordt de eigenlijke B1-cesuur toegepast.

✚ Pilot rekentoets/rekenexamen 2A vo en mbo

In het studiejaar 2015-2016 is het rekenexamen 2A twee maal aangeboden. Er is een specifieke 2A-cesuur gehanteerd. Voor het mbo haalt 58% van de studenten een voldoende voor 2A, maar het CvTE concludeert dat er te weinig afnames zijn gedaan om algemene uitspraken te kunnen doen. De mogelijkheid om dit examen te doen in de entreeopleiding en mbo 2 heeft tot tevredenheid geleid bij de mbo-instellingen. De verwachting is dat er volgend studiejaar meer afnames zullen zijn.

✚ Aangepast rekenexamen voor studenten met dyscalculie of een ernstig rekenprobleem

Vanaf het studiejaar 2015-2016 is het aangepaste rekenexamen geen pilotexamen meer, maar onderdeel van de reguliere rekenexamens. In het mbo haalde voor het rekenexamen 2ER 48% van de studenten een 5 of hoger, voor het rekenexamen 3ER was dat 53%. Het CvTE concludeert dat de rekentoets ER in het voortgezet onderwijs een vergelijkbare uitdaging is voor leerlingen met ernstige rekenproblemen als de reguliere rekentoets voor leerlingen zonder ernstige rekenproblemen. Voor het mbo kan dat nog niet worden geconcludeerd, omdat de deelname en de resultaten in het mbo per afnameperiode wisselend waren. In de voortgangsrapportage van het CvTE is meer informatie weergegeven.

Resultaten Nederlandse taal en rekentoets vo

Voor een samenvatting van de resultaten op de examens Nederlandse taal en de rekentoets vo verwijzen we u naar de brief en het servicedocument van het Steunpunt taal en rekenen vo³.

Resultaten van de tweede tranche van het intensiveringstraject vo⁴

Van september 2015 tot juli 2016 namen 234 scholen deel aan het intensiveringstraject van het steunpunt taal en rekenen vo. Het doel van het intensiveringstraject was om scholen, waarvan de resultaten op de rekentoets van een of meerdere afdelingen tegenvielen, te ondersteunen in het verbeteren van hun rekenonderwijs. Dit intensiveringstraject vond voor het vo voor de tweede keer

³http://www.steunpuntaalenrekenenvo.nl/sites/default/files/Service-document%20VO%20brief%2011%20november%202016%20over%20stand%20van%20zaken%20invoering%20referentieniveaus,%20def_0.pdf

⁴ <http://www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl/steunpuntmbo/download/common/steunpunt-taal-en-rekenen-rapportage-intensiveringstraject-rekenen-vo-....pdf>

plaats en was een doorontwikkeling van de ervaringen van de eerste tranche die liep van eind 2013 tot het voorjaar van 2015. Scholen werden tijdens het intensiveringstraject ondersteund met twee gesprekken waarbij ze onder andere kennismaakten met de zeven succesvoorwaarden van goed rekenonderwijs.

In de rapportage zijn ook een aantal boodschappen aan de overheid opgenomen. De deelnemende scholen gaven bijvoorbeeld aan dat ze snel duidelijkheid willen over het moment waarop de rekentoets meetelt in de schoolsoorten havo en vmbo. De bewindspersonen geven aan dat ze de resultaten op rekenen constant monitoren en op basis daarvan het moment zullen bepalen waarop het resultaat van de rekentoets ook gaat meetellen in het havo en de vmbo-leerwegen. Verder gaven de scholen als boodschap mee dat de inzage in gemaakte toetsen complex was en te kort mogelijk. Vanaf 2016-2017 is de inzageperiode daarom ook verruimd.

Rekenagenda

Om goed rekenonderwijs te stimuleren en rekenvaardigheden te ontwikkelen hebben verschillende partijen die betrokken zijn bij rekenonderwijs de rekenagenda opgesteld. In de rekenagenda zijn acties opgenomen die zich richten op:

- het meer betrekken van leerlingen bij rekenonderwijs en het wijzen op het belang van rekenen aan leerlingen en studenten;
- het ondersteunen van rekendocenten en ander onderwijzend personeel om het rekenonderwijs verder te verbeteren;
- het inzicht geven aan besturen en management in de rekenresultaten, zodat zij kunnen zien waar ze zich nog kunnen verbeteren en daarop kunnen sturen.

De steunpunten taal en rekenen vo en mbo organiseren op 14 december een conferentie over de rekenagenda, waar de stand van zaken wordt toegelicht, er aandacht is voor goede voorbeelden die zijn opgehaald, de acties die op dit moment worden uitgevoerd en hoe de aanwezigen daar een eigen rol in kunnen spelen.

Ook ontwikkelen de steunpunten taal en rekenen mbo en vo op dit moment een quick-scan die scholen een toegankelijke handreiking biedt om hun rekenonderwijs aan rekenzwakke leerlingen te verbeteren.

In het mbo vindt de komende periode een nieuwe ronde van het intensiveringstraject plaats.